

ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ

જાહેરાત ક્રમાંક: ૨૭/૨૦૧૯-૨૦

હિસાબી અધિકારી, ગુજરાત હિસાબી સેવા, વર્ગ-૨

ની જગ્યા પર ભરતી માટેની સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનો

પ્રાથમિક કસોટીનો અભ્યાસક્રમ

હિસાબી અધિકારી, વર્ગ-૨ની જગ્યા પર ભરતી માટેની

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની પ્રાથમિક કસોટીની પદ્ધતિ

નોંધ: પરીક્ષાનુ માધ્યમ ગુજરાતી અને અંગ્રેજી રહેશે. અભ્યાસક્રમના અર્થઘટન બાબતે અંગ્રેજી અર્થઘટનને આખરી ગણવાનું રહેશે.

પ્રાથમિક કસોટી

ક્રમ	પરીક્ષાનો પ્રકાર	પ્રશ્નપત્રનુ નામ	સમય	કુલ ફાળવેલ ગુણ
૧	હેતુલક્ષી	સામાન્ય અભ્યાસ	૩ કલાક	૨૦૦
૨	(Objective)	એકાઉન્ટન્સી અને ઓડિટીંગ	૩ કલાક	૨૦૦
			કુલ ગુણ	૪૦૦

સામાન્ય અભ્યાસ (પ્રાથમિક પરીક્ષા)

ગુણ-૨૦૦ પ્રશ્નોની સંખ્યા-૨૦૦ માધ્યમ-ગુજરાતી/અંગ્રેજી સમય-૩ કલાક

૧. ઇતિહાસ

- સિંધુ ખીણની સભ્યતા: લાક્ષણિકતાઓ, સ્થળો, સમાજ, સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસ, કળા અને ધર્મ, વૈદિક યુગ- જૈન ધર્મ અને બૌદ્ધ ધર્મ.
- મોર્ય અને ગુપ્ત સામ્રાજ્ય, ચોલા અને પલ્લવ રાજવંશો.
- ગુજરાતના મહત્વના રાજવંશો-અસરો અને પ્રદાન, મહત્વની નીતિઓ, તેમનું વહીવટી તંત્ર, અર્થતંત્ર, સમાજ, ધર્મ, કલા, સ્થાપત્ય અને સાહિત્ય.
- ભારતમાં યુરોપિયન પ્રજાનું આગમન, ભારતમાં બ્રિટિશ શાસનની સ્થાપના અને વિસ્તરણ, ભારતનો 1857 નો સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ: ગુજરાતના વિશે સંદર્ભમાં, ૧૯મી સદીમાં ભારત અને ગુજરાતમાં ધાર્મિક અને સામાજિક સુધારા આંદોલનો.
- ભારતની સ્વતંત્રતા માટેની ચળવળ, ભારત અને વિદેશમાં ભારતીય ક્રાંતિકારીઓ, ગુજરાત અને ભારતના સ્વાતંત્ર્ય સેનાનીઓ નો ફાળો અને ભૂમિકા.
- સ્વાતંત્ર્ય પૂર્વે અને સ્વાતંત્ર્યોત્તર ભારતમાં મહાત્મા ગાંધી અને સરદાર પટેલની ભૂમિકા અને પ્રદાન.
- આઝાદી પછીનું ભારત: દેશમાં રાજ્યોનું પુનર્ગઠન, મહાગુજરાત ચળવળ, અગત્યની ઘટનાઓ.
- સૌરાષ્ટ્ર, કચ્છ અને ગુજરાતના દેશી રાજ્યોના શાસકોના સુધારાવાદી પગલાઓ અને સિદ્ધિઓ.

૨. સાંસ્કૃતિક વારસો

- ભારત અને ગુજરાતનો સાંસ્કૃતિક વારસો: કળાસ્વરૂપો, સાહિત્ય, શિલ્પ અને સ્થાપત્ય
- ગુજરાતની લોક સંસ્કૃતિ અને મૌખિક પરંપરા: તેનું મહત્વ લાક્ષણિકતાઓ અને અસરો.
- ગુજરાતની કળા અને કસબ: સામાજિક સાંસ્કૃતિક પ્રદાન.
- આદિવાસી જનજીવન.
- ગુજરાતના તીર્થસ્થળો અને પર્યટનસ્થળો.

૩. ભારતીય રાજ્ય વ્યવસ્થા, બંધારણ, સામાજિક ન્યાય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો

- ભારતીય બંધારણ-ઉદભવ અને વિકાસ, લાક્ષણિકતાઓ, આમુખ, મૂળભૂત અધિકારો અને ફરજો, માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો, અગત્યના બંધારણીય સુધારા, મહત્વની જોગવાઈઓ અને અંતર્નિહિત માળખું.
- સંઘ અને રાજ્યના કાર્યો અને જવાબદારીઓ, સંસદ અને રાજ્ય વિધાન મંડળ; માળખું કાર્યો સત્તા અને વિશેષાધિકારો, રાષ્ટ્રપતિ અને રાજ્યપાલની ભૂમિકા.
- બંધારણીય સંસ્થાઓ, વૈધાનિક, નિયમનકારી અને અર્ધ-ન્યાયિક સંસ્થાઓ.
- પંચાયતી રાજ.
- જાહેર નીતિ અને શાસન, શાસન ઉપર ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ અને વૈશ્વિકીકરણના પ્રભાવ.
- અધિકાર સંલગ્ન મુદ્દાઓ (માનવ અધિકાર, સ્ત્રીઓના અધિકાર, અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિના અધિકારો, બાળકોના અધિકાર) ઇત્યાદિ.
- ભારતની વિદેશ નીતિ- આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો- મહત્વની સંસ્થાઓ, એજન્સી, વિવિધ સંગઠનો, તેમનું માળખું અને અધિકૃત આદેશ.
- કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારની અગત્યની નીતિઓ અને કાર્યક્રમો.
- ભારતના બંધારણમાં નાણાકીય/હિસાબો સંબંધિત જોગવાઈ.

૪. ભારતીય અર્થતંત્ર અને આયોજન

- સ્વતંત્રતાના પર્વે ભારતીય અર્થતંત્ર, ભારતમાં આયોજનની કામગીરીનો ઉદભવ અને વિકાસ- ઐતિહાસિક ચર્ચાઓ, આયોજનના મોડેલો અને સમયાંતરે તેમાં આવેલા ફેરફારો, સુધારાઓ પછીના સમયમાં ભારતીય અર્થતંત્ર: નવા આર્થિક સુધારાઓ, નીતિ આયોગ: ઉદ્દેશો બંધારણ અને કાર્યો.
- કૃષિ ક્ષેત્ર અને ઉદ્યોગ ક્ષેત્રમાં વિવિધ આર્થિક નીતિઓ અને સુધારાઓ, ભારતીય અર્થતંત્રમાં આંતરમાળખું, બેન્કિંગ અને વીમો: નિયમનકારી માળખું, ભારતીય અર્થતંત્ર પર ખાનગીકરણનો પ્રભાવ, વિકાસ, પડકારો અને તકો.
- ભારતીય જાહેર વિત્ત વ્યવસ્થા: ભારતીય કર પદ્ધતિ, જાહેર ખર્ચ, જાહેર દેવું, ભારતીય અર્થતંત્રમાં ખાદ્ય અને સહાય, કેન્દ્ર અને રાજ્યના નાણાકીય સંબંધો, વસ્તુ અને સેવા કર(GST): ખ્યાલ અને સૂચિતાર્થો.
- ભારતના વિદેશ વ્યાપારના વલણો, સંરચના, માળખું અને દિશા.

- ગુજરાતનું અર્થતંત્ર- એક અવલોકન, ગુજરાતમાં સામાજિક ક્ષેત્રો: શિક્ષણ, આરોગ્ય અને પોષણ. કૃષિ, વન, જળ સંસાધનો, ખાણ, ઉદ્યોગ અને સેવા ક્ષેત્ર, આર્થિક અને સામાજિક માળખાગત સુવિધાઓના વિકાસની નીતિઓ, ગુજરાતમાં સહકારી ક્ષેત્ર

૫. ભૂગોળ

- સામાન્ય ભૂગોળ: સૂર્યમંડળના ભાગરૂપ પૃથ્વી, પૃથ્વીની ગતિ, સમય અને ઋતુની વિભાવના, પૃથ્વીની આંતરિક સંરચના, મુખ્ય ભૂમિ સ્વરૂપો અને તેની લાક્ષણિકતાઓ, વાતાવરણની સંરચના અને સંગઠન, આબોહવાના તત્ત્વો અને પરિબળો, વાયુ સમુચ્ચ અને વાતાગ્ર, વાતાવરણીય વિક્ષોભ, આબોહવાકીય બદલાવ, મહાસાગરો: ભૌતિક, રાસાયણિક, જૈવિક લાક્ષણિકતાઓ, જલીય આપત્તિઓ, દરિયાઈ અને ખંડીય સંસાધનો.
- ભૌતિક ભૂગોળ: ભારત, ગુજરાત અને વિશ્વના સંદર્ભમાં, મુખ્ય પ્રાકૃતિક વિભાગો, ભૂકંપ અને ભૂસ્ખલન, કુદરતી અપવાહ, મૌસમી આબોહવાના પ્રદેશો, વાતાવરણીય વિક્ષોભ, ચક્રવાત, કુદરતી વનસ્પતિ: રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન અને અભયારણ્ય, જમીનના મુખ્ય પ્રકારો, ખડકો અને ખનિજો.
- સામાજિક ભૂગોળ: ભારત, ગુજરાત અને વિશ્વના સંદર્ભમાં: વસ્તીનું વિતરણ, વસ્તી ઘનતા, વસ્તીવૃદ્ધિ, સ્ત્રી પુરુષ પ્રમાણ, સાક્ષરતા, વ્યવસાયિક સંરચના, અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિ વસ્તી, નૃજાતિ સમૂહ, ભાષાકીય સમૂહ, ગ્રામીણ-શહેરી ઘટકો, શહેરીકરણ અને સ્થળાંતર, મહાનગરીય પ્રદેશો.
- આર્થિક ભૂગોળ: અર્થતંત્રના મુખ્ય વિભાગ, કૃષિ, ઉદ્યોગ, સેવાઓ, તેમની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ, પાયાના ઉદ્યોગો –કૃષિ, ખનીજ, જંગલ, ઈંધણ (બળતણ) અને માનવ શ્રમ આધારિત ઉદ્યોગો, પરિવહન અને વેપાર, પદ્ધતિઓ અને સમસ્યાઓ

૬. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી

- વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી: વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીનું સ્વરૂપ અને ક્ષેત્ર, રોજબરોજના જીવનમાં વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીની પ્રસ્તુતતા, વિજ્ઞાન, ટેકનોલોજી અને ઇનોવેશન અંગેની રાષ્ટ્રીય નીતિ, ભારતમાં વિજ્ઞાન ટેકનોલોજી અને ઇનોવેશન સાથે સંકળાયેલા વિવિધ સંસ્થાઓ, તેમની પ્રવૃત્તિઓ અને યોગદાન, પ્રસિદ્ધ ભારતીય વૈજ્ઞાનિકોનું યોગદાન.
- ઇન્ફોર્મેશન અને કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી (આઇસીટી): આઇસીટીનું સ્વરૂપ અને ક્ષેત્ર, આઇસીટીને ઉત્તેજન આપતી વિવિધ સરકારી યોજનાઓ, ઇ-ગવર્નન્સ કાર્યક્રમો અને સેવાઓ, સાયબર સિક્યુરિટી, નેશનલ સાયબર ક્રાઇમ પોલિસી.

- અંતરીક્ષ/અવકાશ અને સંરક્ષણ સેવાઓમાં ટેકનોલોજી: ભારતીય અંતરિક્ષ કાર્યક્રમની ઉત્ક્રાંતિ /વિકાસ., વિવિધ સંસ્થાઓ અને કાર્યક્રમો.
- ભારતની ઉર્જા નીતિ અને પરમાણુ નીતિ-સરકારની નીતિઓ અને કાર્યક્રમો.
- પર્યાવરણ વિજ્ઞાન: રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાએ પર્યાવરણની જાળવણી માટે નીતિઓ અને સંધિઓ, વન અને વન્યજીવન સંરક્ષણ, ક્લાયમેટ ચેન્જ અને આપત્તિ વ્યવસ્થાપન બાબતે નેશનલ એક્શન પ્લાન.

૭. સામાન્ય બૌદ્ધિક ક્ષમતા

- તાર્કિક અને વિશ્લેષણાત્મક ક્ષમતા.
- સંખ્યાઓની શ્રેણી, સંકેત અને તેનો ઉકેલ.
- આકૃતિઓ અને તેના પેટા વિભાગો, વેન આકૃતિઓ.
- ઘડિયાળ, કેલેન્ડર અને ઉમર સંબંધિત પ્રશ્નો.
- સરેરાશ યા મધ્યક, મધ્યસ્થ અને બહુલક, ભારિત સરેરાશ.
- ઘાત અને ઘાતાંક, વર્ગમૂળ, ઘનમૂળ, ગુ.સા.અ અને લ.સા.અ.
- ટકા, સાદું અને ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ, નફો અને નુકસાન.
- સમય અને કાર્ય, સમય અને અંતર, ઝડપ અને અંતર.
- સરળ ભૌમિતિક આકૃતિઓના ક્ષેત્રફળ અને પરિમિતિ, જથ્થો અને સપાટી નો વિસ્તાર (છ સમાંતર બાજુ ધરાવતો ઘન, સિલિન્ડર, શંકુ આકાર, ગોળાકાર).
- માહિતીનું અર્થઘટન, માહિતીનું વિશ્લેષણ, માહિતીની પર્યાપ્તતા, સંભાવના.

૮. પ્રાદેશિક, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાની મહત્વની સાંપ્રત ઘટનાઓ

પ્રશ્નપત્ર ૨: એકાઉન્ટન્સી એન્ડ ઓડિટીંગ (પ્રાથમિક પરીક્ષા)

ગુણ-૨૦૦ પ્રશ્નોની સંખ્યા-૨૦૦ માધ્યમ-ગુજરાતી/અંગ્રેજી સમય-૩ કલાક

૧. નાણાકીય હિસાબી પદ્ધતિ:

હિસાબી પદ્ધતિના મૂળભૂત ખ્યાલો, સિદ્ધાંતો-ધારણાઓ, ખાતાનાં પ્રકારો અને તેના નિયમો, હિસાબોની પ્રક્રિયા, મૂડી અને મહેસૂલી ખાતા, હિસાબી ચોપડાઓ અને કાયું સરવૈયું, વાર્ષિક હિસાબો, ભૂલ સુધારણા, બેંક સિલક મેળ.

નાણાકીય પત્રકો, ભાગીદારીના હિસાબો- પ્રવેશ, નિવૃત્તિ, મૃત્યુ, વિસર્જન અને રોકડની હપ્તે હપ્તે વહેંચણી.

કંપનીધારા-2013 અનુસાર કંપનીના હિસાબો, શેર બહાર પાડવા અને શેર જપ્તી, બાંહેધરી કમિશનના હિસાબો, ધંધાની ખરીદી, વિસર્જન, સંયોજન, સમાવેશ અને પુનઃ રચના, શાસક કંપનીના હિસાબો, પાઘડી અને શેરની મૂલ્યાંકન, બેંકના હિસાબો

હિસાબી ધોરણો: ICAI અને કંપનીને લગતી બાબતોના મંત્રાલય દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલ હિસાબી ધોરણ-૧ થી હિસાબી ધોરણ ૩૪ (ICAI), આંતરરાષ્ટ્રીય હિસાબી ધોરણો(IAS), આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાકીય હિસાબી ધોરણો(IFRS) ભારતીય હિસાબી ધોરણો (Ind-AS)

૨. ઓડિટીંગ:

અર્થ અને મૂળભૂત તત્વો – લાક્ષણિકતાઓ, હેતુઓ, પ્રકારો, ફાયદાઓ, આંતરિક અંકુશ, અન્વેષણ, આંતરિક ઓડિટ, વાઉચિંગ – અર્થ, હેતુઓ, પ્રકારો, મિલકતો અને જવાબદારીઓનું મૂલ્યાંકન, ઓડિટરની ફરજો અને જવાબદારીઓ, ઓડિટરની નિમણૂક, કંપની ઓડિટ કંપની ધારા-2013ની જોગવાઈઓ, ઓડિટરનો અહેવાલ અને પ્રમાણપત્ર, કરવેરા ઓડિટ, પડતર ઓડિટ, ઓડિટ કાર્યક્રમ.

૩. પડતર અને સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ :

પડતરનો ખ્યાલ, પડતરનાં પ્રકારો, સીમાંત પડતર, ડૂબેલી પડતર, સંબંધિત પડતર,

તકાવત પડતર, વૈકલ્પિક પડતર, ઐતિહાસિક પડતર, મુદતી પડતર, સ્થિર, ચલિત અને અર્ધચલિત પડતર

પડતરના હિસાબો અને પડતર નિર્ધારણ, પ્રત્યક્ષ મજૂરી, પ્રત્યક્ષ માલસામાન, પ્રત્યક્ષ ખર્ચા, પ્રાથમિક પડતર, કારખાના પડતર, ઉત્પાદન પડતર, વેચાણ પડતર, સ્ટોક પત્રક, પ્રથમ આવેલ પ્રથમ જાય (FIFO), આખર આવેલ પ્રથમ જાય(LIFO), ભારિત સરેરાશ પદ્ધતિ, સમાન પડતર પદ્ધતિ, વિવિધ પડતર હિસાબી પદ્ધતિઓ- એકમ પડતર, પ્રક્રિયા પડતર, બેચ અને જોબ પડતર, પડતર હિસાબી ધોરણો

સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ : અર્થ, લક્ષણો, સ્વરૂપ, ગુણોત્તર વિશ્લેષણ, ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક, રોકડ પ્રવાહ પત્રક, સીમાંત પડતર અને સમતૂટ બિંદુ વિશ્લેષણ, નિર્ણય ઘડતર, પ્રમાણ પડતર, અંદાજપત્રીય અંકુશ, અંદાજપત્રના પ્રકારો, રોકડ અંદાજપત્ર, પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર, શૂન્ય આધારિત અંદાજપત્ર

૪. નાણાકીય સંચાલન :

મૂડી માળખું, નાણાકીય અને કામગીરી લિવરેજ, મૂડી પડતર, મૂડી બજેટ, કાર્યશીલ મૂડીનું સંચાલન, ડિવિડન્ડ નીતિ

નાણા બજાર અને મૂડી બજાર, સ્ટોક એક્ષચેન્જના ભારતમાં કાર્યો, NSE, નિયંત્રણકારી સત્તામંડળો: SEBI, મૂલ્યાંકન સંસ્થાઓ

હિસાબી અને નાણાકીય કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન

૫. વસ્તુઓ અને સેવાઓ કર (GST):

GST ખ્યાલ અને GST કાયદાઓ: એક પરિચય- બંધારણીય પરિપ્રેક્ષ્ય સહિત, GSTની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ, GSTના ફાયદા, GST કાયદાઓનું વિહંગાવલોકન

૬. આવક વેરાનો કાયદો :

મૂળભૂત ખ્યાલ, કર ભારણ, ભારતીય આવક વેરા ધારો-1961 ની વ્યાખ્યાઓ, કરમુક્ત આવકો, રહેઠાણનો દરજ્જો, જુદા-જુદા શિર્ષકો હેઠળ કરપાત્ર આવકની ગણતરી, કપાતો અને રાહતો, વ્યક્તિઓ અને પેઢીઓની કરપાત્ર આવકની ગણતરી, કરની કપાત, રિટર્ન ફાઇલ કરવું, જુદા-જુદા પ્રકારની આકારણી, કસૂરવાર અને દંડ, કરવેરા આયોજન, કરચોરી, કરવર્જન

9. અર્થશાસ્ત્રનો પરિચય અને મૂળભૂત ખ્યાલો :

વ્યાખ્યા - અર્થશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર, આર્થિક વસ્તુઓ વિરુદ્ધ મફત મળતી વસ્તુઓ, કિંમત અને મૂલ્ય, ઇચ્છા અને માંગ

માંગ : માંગનો અર્થ, માંગના નિશ્ચાયક પરિબલો, માંગનો નિયમ, માંગનો ફેરફાર અને માંગના પ્રમાણમાં થતો ફેરફારનો તફાવત, માંગનું પૂર્વાનુમાન(આગાહી)

પુરવઠો : પુરવઠાનો અર્થ, પુરવઠાને અસર કરતા પરિબલો, પુરવઠાનો નિયમ, પુરવઠાના નિયમની ધારણાઓ પુરવઠાના નિયમના અપવાદો, પુરવઠામાં બદલાવ(ફેરફાર), પુરવઠાની સાપેક્ષતાના ખ્યાલો, પુરવઠાની મૂલ્ય સાપેક્ષતા, પુરવઠાની આવક સાપેક્ષતા, પુરવઠાની સામ-સામી સાપેક્ષતા, પુરવઠાની સાપેક્ષતા માપનની પદ્ધતિઓ

૮. આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર :

પરિચય, અર્થ, જરૂરિયાત અને આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારના પ્રોત્સાહક પરિબલો, આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારના ફાયદા અને ગેરફાયદા, વિદેશી હૂંડિયામણ, વિશ્વ વ્યાપાર સંગઠન(WTO)- તેના કાર્યો અને નીતિ, ભારતના વિદેશ વ્યાપારનું માળખું: રચના અને દિશા, EXIM બેંક, ભારતની EXIM નીતિ, વિદેશ વ્યાપારના નિયમન અને પ્રોત્સાહન, આંતરરાષ્ટ્રીય અર્થશાસ્ત્ર સંસ્થાનો – IMF, વિશ્વ બેંક, IFC, IDA, ADB, બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓ - સંયુક્ત સાહસો, ભારત અને WTO, બૌદ્ધિક સંપદાનો અધિકાર, લેણદેણની તુલા, અસમતુલા દૂર કરવાની પદ્ધતિઓ

૯. નાણાકીય વહીવટ :

નાણાકીય અને રાજકોષીય નીતિ, જાહેર દેવું, અંદાજપત્ર - પ્રકારો અને સ્વરૂપ, અંદાજપત્રીય પ્રક્રિયા, નાણાકીય ઉત્તરદાયિત્વ, જાહેર હિસાબો અને ઓડિટ, અંદાજપત્ર એક રાજકીય સાધન તરીકે, જાહેર સાધનો પર સંસદીય નિયંત્રણ, જાહેર ખર્ચ ઉપર નિયંત્રણ(અંકુશ), નાણાકીય અને રાજકોષીય ક્ષેત્રમાં નાણાખાતાની ભૂમિકા.

૧૦. ધંધાકીય આંકડાશાસ્ત્ર અને માહિતી પ્રક્રિયા (Data Processing)

માહિતી ડેટાના પ્રકારો, માહિતીનું એકત્રીકરણ અને વિશ્લેષણ, નિદર્શન, જરૂરિયાત અને નિદર્શનની પદ્ધતિઓ, સંભાવના શિયરી, સંભાવના વિતરણ, માહિતીનું વિશ્લેષણ અને

અર્થઘટન, સૂચકઆંક, આંકડાશાસ્ત્રીય ગુણવત્તા નિયંત્રણ, સહસંબંધ અને નિયત સંબંધ, સુરેખ આયોજન

માહિતી પ્રક્રિયા – તત્વો, માહિતી દાખલ કરવી(Data Entry), માહિતી પ્રક્રિયા અને કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન, વ્યવહાર ક્ષેત્રે કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ - હિસાબી પદ્ધતિ, ઇન્વેન્ટરી અંકુશ, ધંધાકીય અહેવાલ પ્રેષણ અને XBRLના મૂળ તત્વો

૧૧. બેંકિંગ અને નાણાકીય સંસ્થાનો :

ધંધા માટે બેંકનું મહત્વ, અર્થ અને કાર્યો, વ્યાપારી બેંકના કાર્યો, બેંકના પ્રકારો અને તેના કાર્યો; ભારતીય રિઝર્વ બેંક, નાબાર્ડ અને ગ્રામીણ બેંકિંગ, ભારતમાં બેંકિંગ સુધારાઓ, ઈ-બેંકિંગ, બેંકિંગનો વિકાસ: IDBI, IFCI, SFCs, UTI, SIDBI, નવી બેંકિંગ સંસ્થાઓનો પરિચય - પેમેન્ટ બેંકો, મુદ્રા બેંક, મહિલા બેંક

GUJARAT PUBLIC SERVICE COMMISSION

Advertisement No. 27/2019-20

Syllabus of Preliminary Examination for the Competitive Examination of Account Officer, Class-2

Scheme of Competitive Examination of Preliminary Examination for Account Officer, Class-2 in the Gujarat Account Service.

Note: The medium of the examination shall be English and Gujarati. In case of question of interpretation of syllabus, the interpretation of the English shall be final.

I. Preliminary Examination

Sr. No.	Nature of Exam	Name of the paper	Time	Total Allotted Marks
1	Objective	General Studies	3 Hours	200
2		Accountancy and Auditing	3 Hours	200
Total Marks				400

Paper 1: General Studies (Preliminary Examination)

Marks-200	No. of Questions-200	Medium-Gujarati and English	Time-3 Hours
------------------	-----------------------------	------------------------------------	---------------------

1. History

- Indus valley Civilization: Features, Sites, Society, Cultural History, Art and Religion. Vedic age- Jainism and Buddhism.
- The Mauryan and the Gupta Empire, Chola and Pallav Dynasties.
- Important Dynasties of Gujarat – Impact and Contribution, Important Policies, their administration, economy, society, religion, literature, arts and architecture.
- The advent of the Europeans in India. Establishment and expansion of British rule in India. Indian war of Independence of 1857 with special reference to Gujarat. Religious and social reform movements in 19th Century in India and Gujarat.
- India's Freedom Movement, Revolutionaries in India and abroad. Role and contribution of freedom fighters of Gujarat and India.
- The Role and contribution of Mahatma Gandhi and Sardar Patel in Pre and Post-independence of India.
- India after Independence - Reorganization of the States within the country, Maha Gujarat Movement, Major events.
- Achievements and administrative reforms of the rulers of princely states of Saurashtra, Kutchh and Gujarat.

2. Cultural Heritage

- Cultural Heritage of India and Gujarat: Art forms, Literature, Sculpture and Architecture.
- Gujarat's Folk Culture and Oral Tradition: Its Importance, Peculiarities and Impact.
- Art and Craft of Gujarat: Socio-Cultural contribution.
- Life of Adivasi (Tribes).

- Pilgrimage and Tourist Places of Gujarat.

3. Constitution, Polity, Social Justice and International Relations.

- Indian Constitution: Evolution, features, Preamble, Fundamental Rights, Fundamental Duties, Directive Principles of State Policy, Important Amendments, Significant Provisions and Basic Structure.
- Functions and Responsibilities of the Union and the States, Parliament and State Legislatures: Structure, Function, Power and Privileges. Role of the President and the Governor.
- Constitutional Authorities, Statutory, Regulatory and Quasi-judicial bodies.
- Panchayati Raj.
- Public Policy and Governance. Impact of Liberalization, Privatization and Globalization on Governance.
- Rights Issues (Human rights, Women rights, SC/ST rights, Child rights) etc.
- India's Foreign Policy – International Relations – Important Institutions, Agencies and Fora, their structure and mandate.
- Important Policies and Programmes of Central and State Governments.
- Finance /Accounts related provisions in Constitution of India.

4. Indian Economy and Planning

- Indian Economy on the eve of Independence, Emergence and development of planning exercise in India – historical debates, plan models and shift in focus over time. Indian economy in post reform period: New Economic Reforms, NITI Aayog: aims, constitution and functions.
- Various Policies and amendments in Agriculture sector and Industries sector, Infrastructure in Indian Economy. Banking and Insurance; Regulatory Mechanism. Impact of Privatization on Indian Economy, Growth, Challenges and Opportunities.
- Indian Public finance; Indian tax system, public expenditure, public debt, deficit and subsidies in the Indian economy. Center-State financial relation. GST: Concept and Implications.
- Trend, composition, structure and direction of India's Foreign Trade.
- Gujarat economy-An overview; social sector in Gujarat- Education, Health, and Nutrition. Agriculture, forest, water resources, mining, industry and service

Sector. Development policies for economic and social infrastructure. Co-operative sector in Gujarat.

5. Geography

- General Geography: Earth in Solar system, Motion of the Earth, Concept of time, Season, Internal Structure of the Earth, Major landforms and their features. Atmosphere-structure and composition, elements and factors of Climate, Airmasses and Fronts, atmospheric disturbances, climate change. Oceans: Physical, chemical and biological characteristics, Hydrological Distasters, Marine and Continental resources.
- Physical: World, India and Gujarat : Major physical divisions, Earthquakes, landslides, Natural drainage, climatic changes and regions, Monsoon, Natural Vegetation, National Parks and Sanctuaries, Major Soil types, Rocks and Minerals.
- Social: World, India and Gujarat : distribution, density, growth, Sex-ratio, Literacy, Occupational Structure, SC and ST Population, Rural-Urban components, Racial, tribal, religious and linguistic groups, urbanization, migration and metropolitan regions.
- Economic: World, India and Gujarat: Major sectors of economy, Agriculture, Industry and Services, their salient features. Basic Industries-Agro, mineral, forest, fuel and manpower based Industries, Transport and Trade, Pattern and Issues.

6. Science and Technology

- Science and Technology: Nature and Scope of Science & Technology; Relevance of Science & Technology to the day to day life; National Policy on Science, Technology and Innovation; Institutes and Organization in India promoting integration of Science, Technology and Innovation, their activities and contribution; Contribution of Prominent Indian Scientists.
- Information and Communication Technology (ICT): Nature and Scope of ICT; Various Government programmes promoting ICT, E-Governance programmes and services; Cyber Security, National Cyber Crime Policy.
- Technology in Space & Defence: Evolution of Indian Space Programme; Various Institutes and programmes.

- Energy policy and Nuclear Policy of India - Government Policies and Programmes.
- Environmental Science: Policies and Treaties for the protection of environment at the national and the international level; Forest and Wildlife Conservation; National Action plans on Climate Change and Disaster management.

7. General Mental Ability

- Logical Reasoning and Analytical Ability.
- Number Series, Coding –Decoding.
- Shapes and their Sub-sections, Venn diagram.
- Problems based on Clocks, Calendar and Age.
- Average of mean, median, mode – including weighted mean.
- Power and exponent, Square, Square Root, Cube Root, H.C.F. and L.C.M.
- Percentage, Simple and Compound Interest, Profit and loss.
- Time and Work, Time and Distance, Speed and Distance.
- Area and Perimeter of Simple Geometrical Shapes, Volume and Surface Area of Sphere, Cone, Cylinder, cubes and Cuboids.
- Data interpretation, Data Analysis, Data sufficiency, Probability.

8. Current Events of Regional, National and International Importance

Subject Code: ASP2

(Objective)

Paper 2: Accountancy and Auditing

(Preliminary Examination)

Marks -200	No. of Questions-200	Medium - Gujarati and English	Time - 3 Hours
-------------------	-----------------------------	--------------------------------------	-----------------------

1. Financial accounting:

Basic accounting concepts, Principals-assumptions, Types of Accounts and their Rules, Process of accounts, Capitals and Revenue Accounts, Accounting Books and Trial Balance, Final Accounts, Rectification of Errors, Bank Reconciliation Statement

Financial statements, Partnership Accounts- Admission, Retirement, Death, Dissolution and Piecemeal Distribution of Cash

Company accounts as Per Companies Act-2013; issue and Forfeiture of Shares, Accounting of underwriting Commission, Purchase of Business, Liquidation, Amalgamation, Absorption and Reconstruction, Holding Company Accounts Valuation of Shares and Goodwill, Bank Accounts

Accounting Standards: Issued by ICAI and Ministry of Corporate Affairs, AS-1 to AS -34 (ICAI), International Accounting Standards (IAS) International Financial Reporting Standards (IFRS), Indian Accounting Standards (Ind-AS)

2. Auditing:

Meaning & Basic Elements-Characteristics-Objectives-Types-Advantages Internal Control, Investigation, Internal Audit, Vouching -Meaning-Objectives-Types, Valuation of Assets and Liabilities, Duties and Responsibility of an Auditor, Appointment of an Auditor, Company Audit- Provisions of Companies Act-2013, Auditor's Report & Certificate, Tax Audit, Cost Audit, Audit Program

3. Cost and Management Accounting:

The concept of cost, types of cost, Marginal Cost, Sunk Cost, Relevant Cost, Differential Cost, Opportunity Cost, Historical Cost, Period Cost, Fixed, Variable and Semi-Variable Cost

Cost Accounting and Cost Ascertainment, Direct Labour, Direct Material, Direct Expenses, Prime Cost, Factory Cost, Cost Of Production, Cost of Sales, Stock Register, FIFO, LIFO, Weighted Average Method , Uniform Costing, Different methods of Costing-Unit Costing, Process Costing, Batch and Job Costing, Cost Accounting Standards

Managements Accounting: Meaning, Characteristics, Nature, Ratio Analysis, Funds Flow Analysis, Cash Flow Analysis, Marginal Costing and Break Even Analysis, Decision making, Standard Costing , Budgetary Control, Types of Budgets, Cash Budget, Flexible Budget, Zero Base Budgeting

4. Financial Management:

Capital Structure, Financial and Operating Leverage, Cost of Capital, Capital Budgeting, Working Capital Management, Dividend Policy

Money Market and Capital market, working of Stock Exchanges in India NSE, Regulatory Authorities: SEBI, rating agencies

Computer Applications in Accounting and Finance

5. Goods and Services Tax:

GST Concept and GST laws: An Introduction Including Constitutional aspects, salient features of GST, Benefits of GST, Overview of GST Acts

6. Income-tax law:

Basic concept, tax incidence, Definitions in Indian Income Tax Act-1961, exempted incomes, Residential Status, computation of taxable income under various heads, Deductions and Reliefs, computation of taxable income of individuals and firms, deductions of tax, filling of returns, different types of assessment; defaults and penalties, Tax planning, tax evasion and tax avoidance.

7. Introduction and Basic Concepts of Economics:

Definition - Nature and Scope of Economics, Economic Goods v/s Free Goods, Price and value, Want and Demand

Demand: Meaning of Demand, Determinants of Demand, Law of Demand, Difference between Change in Demand and Change in Quantity Demanded, Demand Forecasting

Supply : Meaning of supply, Factors affecting supply, Law of supply, Assumption of law of supply, Exceptions of law of supply, Change in supply, Concepts of elasticity of supply, Price elasticity of supply, Income elasticity of supply, Cross elasticity of supply, Methods to measure Elasticity of supply.

8. International Trade:

Introduction, Meaning, needs and factors leading to international trade, Advantages and disadvantages of international trade, Foreign exchange, World Trade Organization - its functions and policies, Structure of India's foreign trade: composition and direction, EXIM Bank, EXIM policy of India, Regulation and promotion of foreign trade, International Economic Institutions-IMF, WORLD BANK, IFC, IDA, ADB, Multinational corporations- joint ventures, India and WTO, intellectual property rights, Balance of payments, Methods to correct disequilibrium.

9. Financial Administration:

Monetary and Fiscal policies, Public Debt, Budget- types and forms; Budgetary process; financial accountability; Public accounts and audit , budget as a political, instrument; Parliamentary Control of Public Instrument; Parliamentary Control of Public Expenditure; Role of finance ministry in monetary and fiscal area

10. Business Statistics & Data Processing:

Data types, data collection and analysis, sampling, need and methods of sampling, Probability theory, Probability Distribution, analysis and interpretation of data. Index numbers, Statistical quality control, correlation and regression, Linear Programming

Data processing - elements, data entry, data processing and computer application, Computer application to functional areas- Accounting, Inventory Control, Business Reporting & fundamentals of XBRL (eXtensible Business Reporting Language)

11. Banking and Financial Institution:

Importance of Banking to business, meaning and function - function of commercial banks, Types of Banks and their functions: Reserve Bank of India, NABARD and Rural Banking, Banking Sector Reforms in India, E-Banking, Development of Banking: IDBI, IFCI, SFCs, UTI, SIDBI, Introduction to New Banking Institutions- Payment Banks, MUDRA Bank, Mahila Bank

GPSC